

EĞİTİM BİLİMİNE

GİRİŞ

ÖMB101

KISA ÖZET

1.ÜNİTE Eğitimin Temel Kavramları

GİRİŞ

Eğitimle ilgili temel kavramların açıklığa kavuşturulması; eğitimin temellerini, ilişki ve yöntemlerini kavramada, kendi eğitim sistemimizin yapısını ve süreçlerini yorumlamada kolaylık sağlayacaktır.

EĞİTİMİN TANIMI, KAPSAMI, AMAÇ VE İŞLEVLERİ

Eğitim, insanın doğumuyla başlayıp yaşamı boyunca devam eden bir süreçtir. Bu süreçte bireylere birtakım bilgi, beceri, tutum ve değerler kazandırılır. Bunun sonucunda da bireylerde gözlenebilen birtakım davranış değişiklikleri meydana gelir. Eğitimin, geniş ve herkesi ilgilendiren bir alan olması, pek çok eğitim tanımının yapılmasına neden olmuştur. Eğitim, en genel anlamıyla bireylerin davranışlarında değişiklik oluşturma sürecidir. Demirel, eğitimi “Bireyde kendi yaşantısı ve kasıtlı kültürleme yoluyla istenilen davranış değişikliğini meydana getirme süreci” olarak, Ertürk ise “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” olarak tanımlamaktadır.

Eğitim tanımlarına bakıldığında üç temel özelliğin vurgulandığı göze çarpmaktadır. Bunlar şöyle sıralanabilir:

1. *Eğitimin bir süreç oluşu:* Eğitim süreci, bugün başlayıp yarın biten bir süreç değil zaman ve kapsam bakımından çok geniş ve çok yönlü bir süreçtir.
2. *Eğitim sonucunda bireyde davranış değişikliğinin oluşması:* Davranış, organizmanın etkiye karşı gösterdiği tepki ya da tepkiye karşı gösterdiği etki olarak tanımlanabilir. Eğitim açısından davranışın gözlenebilir, ölçülebilir ve istendik olması önem taşır.
3. *Davranış değişikliğinin bireyin yaşantıları sonucunda oluşması:* Yaşantı, bireyin çevresiyle kurduğu etkileşim sonucunda bireyde kalan izlerdir. Bu izler birikerek bireyin davranışlarında değişiklik olmasını sağlar.

Eğitim, bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım eder. Eğitim yoluyla kendini gerçekleştiren birey;

- Öğrenme ve tartışma isteği duyar.
- Türkçeyi etkili kullanır.
- Sayma ve hesaplamayı öğrenmiştir.
- İşittiğini duyar, baktığını görür.
- Sağlık ve hastalık hakkında temel bilgiye sahiptir.
- Entelektüel ilgiler geliştirir.
- Güzel şeyleri takdir eder.
- Kendi yaşamına yön verebilir.

Eğitim, bireyin insan ilişkilerini geliştirmesine yardım eder. Eğitim, bireyin ekonomik etkinliğini geliştirir. Eğitim, bireyin vatandaşlık sorumluluğunu geliştirir.

EĞİTİM TÜRLERİ

İnformal Eğitim

İnformal eğitim, yaşam içinde kendiliğinden oluşan bir süreçtir. Kişi, karşılaştığı durum ve içinde bulunduğu toplumun diğer üyeleriyle etkileşime girdiğinde farkında olmadan bir şeyler öğrenir. Bu nedenle informal eğitimin, bireyin doğumundan ölümüne değin ailede, sokakta,

okulda, iş yerinde ve kitle iletişim araçları yoluyla yaşamın her alanında gerçekleştiği söylenebilir. O halde informal eğitim, “her an, her yerde, bir plana bağlı olmaksızın yapılan eğitim etkinlikleri” olarak tanımlanabilir.

Informal eğitimde bireyin öğrenmesi, gözlem ve taklit yoluyla gerçekleşir. Örneğin köyde yaşayan bir çocuk; tarlayı nasıl süreceğini, nasıl ekip biçeceğini, hayvanların bakımını nasıl yapacağını büyüklerini gözleyerek ve onların davranışlarını taklit ederek öğrenir.

Formal Eğitim

Okullarda ya da kurumlarda bir plan ya da program dâhilinde gerçekleştirilen eğitime formal eğitim denmektedir. Formal eğitim amaçlıdır; önceden hazırlanan bir program çerçevesinde, planlı olarak ve öğretim yoluyla gerçekleştirilir. Eğitim süreci, öğretmen tarafından planlanır, uygulanır ve değerlendirilir. Böylece bireylerin davranışları önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda değiştirilmeye çalışılır.

Okul dışında değişik alanlarda bireyleri mesleğe hazırlamak ve meslekte iken ilerlemesini sağlamak amacıyla yapılan etkinlikler, açılan kurslar, orduda asker yetiştirme formal eğitime örnek olarak verilebilir. Formal eğitim süreci, okulda ve okul dışında gerçekleştirilmesine göre örgün ve yaygın eğitim olarak adlandırılmaktadır. *Örgün eğitim*, belli bir yaş grubundaki ve aynı düzeydeki bireylere, amaca göre hazırlanmış eğitim programları yoluyla okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim; okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretimi içine alır.

Yaygın eğitim ise örgün eğitim sistemi içine hiç girmemiş, bu sistemin herhangi bir basamağında bulunan ya da bu basamaklardan birinden ayrılmış olan kişilere ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda yapılan eğitimidir. Halk eğitim merkezlerinde çeşitli konularda açılan kurslar, resmî ve özel kurumlarda, iş yerlerinde düzenlenen hizmetiçi eğitim etkinlikleri bu kapsama girmektedir.

ÖĞRENME

İnsanı diğer canlılardan ayıran en önemli özelliği, öğrenme yeteneğine sahip olmasıdır. Çok sınırlı sayıda davranışla (emme, ağlama vb.) dünyaya gelen insan, çevresiyle girdiği etkileşim sonucunda kısa bir süre içinde pek çok davranış göstermeye başlar. Bu davranışların büyük bir kısmı öğrenme ürünü olan davranışlardır. Öğrenme, değişik biçimlerde tanımlanmakla birlikte pek çok eğitimci öğrenmeyi “yaşantı ürünü ve nispeten kalıcı izli davranış değişikliği” olarak tanımlamaktadır. Öğrenmenin varlığı, genelde şu ölçütlere dayalı olarak incelenmektedir. *Öğrenme sonucunda davranışlarda gözlenebilir bir değişme olması. Bireyin davranışındaki değişikliğin nispeten kalıcı izli olması.* Örneğin anaokulunda paylaşmanın önemini öğrenen bir çocuğun okul dışındaki yaşamında da bu konuda duyarlı davranışlar göstermesi ve bunu yaşam boyu sürdürmesi beklenir. *Bireydeki davranış değişikliğinin yaşantı ürünü olması.* Öğrenme, bireyin çevreyle etkileşimi sırasında geçirdiği yaşantılar sonucu oluşur. Her bireyin geçirdiği yaşantılar farklı olduğundan öğrenme, bireysel bir süreçtir.

ÖĞRETME VE ÖĞRETİM

En geniş anlamıyla öğretme, öğrenmeyi sağlama etkinlikleri olarak tanımlanabilir. Daha kapsamlı bir tanımla öğretme, “öğrenmenin kolaylaştırılması, öğrenmeye rehberlik edilmesi, öğrenene öğrenmeyi gerçekleştirmesinde yardımcı olunması sürecidir.”

Öğretme ve öğrenme kavram ları genellikle bir arada kullanılmaktadır. Bu, bize iki kavram arasında birebir ilişki olduğu nu göstermektedir. Öğretme etkinliğinin, ge nelde öğrenme ile sonuçlanması beklenir; ancak öğretme etkinliği olmadan da öğrenme ger çekleşebileceği gibi, her öğretme etkinliği öğrenm eyle sonuçlanmayabilir. Eğitim ile öğretim çoğu zaman birbiri yerine kullanılmakta ve anla mları da birbirine karıştırılmaktadır. Ancak öğretim, daha kap- samlı olan eğitimin alt kesim lerinden biridir. Eğitim zaman ve mekân yönünden kapsamlı, sürekli ve çok boyutludur. Öğretim planlı ve programlıdır. Bu yönüyle öğretimde tüm öğren- me yaşantılarının eğitsel olması temeldir. Öğretim etkinliklerinin dört temel ögesi; amaçlar (hedeFLer), içerik, öğretme-ö ğrenme süreci (eğitim durumları) ve değerlendirme.

Bu Özetin tamamını, Çık mış Sorularını, Deneme Sorularını a dresinize gön-deriyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/egitim-bilimine-giris-ady212u?search=ÖMB101U>

